VISPĀRĒJĀS TIESAS RĪKOJUMS (desmitā palāta paplašinātā sastāvā)

2021. gada 8. jūnijā *

Atcelšanas prasība – Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa – Līgums par Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības un *Euratom* – Padomes lēmums par izstāšanās līguma noslēgšanu – Apvienotās Karalistes valstspiederīgie – Savienības pilsonības zaudēšana – Individuāla skāruma neesamība – Nereglamentējošs akts – Nepieņemamība

Lietā T-198/20

Harry Shindler, ar dzīvesvietu Portodaskoli [*Porto d'Ascoli*] (Itālija), un citi pielikumā minēti prasītāji [1], kurus pārstāv *J. Fouchet*, advokāts,

prasītāji,

pret

Eiropas Savienības Padomi, ko pārstāv *M. Bauer*, *R. Meyer* un *J. Ciantar*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību, kura pamatota ar LESD 263. pantu un ar kuru tiek lūgts pilnā vai daļējā apmērā atcelt, pirmkārt, Līgumu par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV 2020, L 29, 7. lpp.) un, otrkārt, Padomes Lēmumu (ES) 2020/135 (2020. gada 30. janvāris) par to, lai noslēgtu Līgumu par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV 2020, L 29, 1. lpp.),

VISPĀRĒJĀ TIESA (desmitā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs A. Kornezovs [*A. Kornezov*], tiesneši E. Butidžidžs [*E. Buttigieg*], K. Kovalika-Baņčika [*K. Kowalik-Bańczyk*] (referente), G. Hese [*G. Hesse*] un M. Stanku [*M. Stancu*],

sekretārs: E. Kulons [*E. Coulon*],

izdod šo rīkojumu.

* Tiesvedības valoda – franču.

[1] Pārējo prasītāju saraksts ir pievienots tikai lietas dalībniekiem nosūtītajai redakcijai.

Rīkojums

Tiesvedības priekšvēsture

1 Prasītāji – *Harry Shindler* un pārējie pielikumā minētie prasītāji – ir Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes valstspiederīgie, kuri dzīvo Īrijā, Spānijā, Francijā un Itālijā.

2 Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes valstspiederīgie 2016. gada 23. jūnijā referendumā pauda viedokli par labu tam, ka viņu valsts izstājas no Eiropas Savienības.

3 2017. gada 29. martā Apvienotā Karaliste paziņoja Eiropadomei par savu nodomu izstāties no Savienības saskaņā ar LES 50. panta 2. punktu.

4 2020. gada 24. janvārī Savienības un Apvienotās Karalistes pārstāvji parakstīja Līgumu par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV 2020, L 29, 7. lpp.; turpmāk tekstā – "izstāšanās līgums").

5 2020. gada 30. janvārī Eiropas Savienības Padome pieņēma Lēmumu (ES) 2020/135 par to, lai noslēgtu Līgumu par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV 2020, L 29, 1. lpp.). Saskaņā ar šā lēmuma 1. pantu izstāšanās līgums tika apstiprināts Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas vārdā.

6 2020. gada 31. janvārī Apvienotā Karaliste izstājās no Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas. 2020. gada 1. februārī stājās spēkā izstāšanās līgums.

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

7 Ar prasības pieteikumu, kas reģistrēts 2020. gada 30. martā, prasītāji cēla šo prasību.

8 2020. gada 21. aprīlī prasītāji iesniedza procesuālo rakstu, lūdzot Vispārējo tiesu uzdot Tiesai prejudiciālus jautājumus. 2020. gada 28. aprīlī Vispārējās tiesas priekšsēdētājs nolēma šo rakstu nepievienot lietas materiāliem.

9 Ar atsevišķu dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2020. gada 14. jūlijā, Padome saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 130. panta 1. punktu izvirzīja iebildi par nepieņemamību.

10 2020. gada 21. augustā prasītāji Vispārējās tiesas kancelejā iesniedza savus apsvērumus saistībā ar iebildi par nepieņemamību.

11 Starplaikā ar dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2020. gada 15. jūnijā, Eiropas Komisija lūdza atļauju iestāties šajā lietā Padomes prasījumu atbalstam. Ar vēstuli, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegta 2020. gada 8. jūlijā, Padome norādīja, ka tai nav par to nekādu apsvērumu.

12 Ar dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2020. gada 6. augustā, *British in Europe*, kas ir saskaņā ar Francijas tiesībām dibināta apvienība, lūdza atļauju iestāties šajā lietā prasītāju prasījumu atbalstam. Ar vēstuli, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegta 2020. gada 26. novembrī, Padome paļāvās uz Vispārējās tiesas viedokli par šīs iestāšanās iespējamu atzīšanu.

13 Ar 2020. gada 5. novembra rīkojumu Vispārējā tiesa (desmitā palāta), pamatojoties uz Reglamenta 130. panta 7. punktu, apvienoja iebildi par nepieņemamību ar lietas izskatīšanu pēc būtības un atlika lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu.

14 Ar 2020. gada 10. novembra lēmumu Vispārējā tiesa nodeva lietu desmitajai palātai paplašinātā sastāvā atbilstoši Reglamenta 28. pantam.

15 Padome savu iebildumu rakstu iesniedza 2021. gada 18. janvārī. 2021. gada 11. februārī desmitās palātas paplašinātā sastāvā priekšsēdētājs nolēma šo rakstu nenosūtīt prasītājiem.

16 Ar vēstuli, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegta 2021. gada 19. janvārī, prasītāji lūdza apturēt tiesvedību šajā lietā saskaņā ar Reglamenta 69. panta d) punktu. Ar vēstuli, kas kancelejā iesniegta 2021. gada 8. februārī, Padome iesniedza savus apsvērumus par šo pieteikumu par tiesvedības apturēšanu. Ar 2021. gada 10. februāra lēmumu desmitās palātas paplašinātā sastāvā priekšsēdētājs noraidīja šo lūgumu par atlikšanu.

17 Prasītāju prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– galvenokārt – pilnībā atcelt izstāšanās līgumu un Lēmumu 2020/135;

– pakārtoti – daļēji atcelt izstāšanās līgumu un Lēmumu 2020/135, "jo šajos tiesību aktos [..] automātiski un vispārīgi [..] ir nodalīti Savienības pilsoņi un Apvienotās Karalistes valstspiederīgie", un tādējādi it īpaši atcelt izstāšanās līguma preambulas sesto norādi un 9., 10. un 127. pantu;

– piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, "tostarp izmaksas par advokāta pakalpojumiem 5000 EUR apmērā".

18 Iebildē par nepieņemamību Padome lūdz Vispārējo tiesu:

– noraidīt prasību kā nepieņemamu;

– piespriest prasītājiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

Par iespēju lemt, izdodot rīkojumu

19 Saskaņā ar Reglamenta 130. panta 1. un 7. punktu, ja atbildētājs to lūdz, Vispārējā tiesa var lemt par nepieņemamību, neaplūkojot lietu pēc būtības. Saskaņā ar šā reglamenta 130. panta 6. punktu Vispārējā tiesa var nolemt sākt tiesvedības mutvārdu daļu attiecībā uz iebildi par nepieņemamību.

20 Saskaņā ar judikatūru iespēja ar motivētu rīkojumu, tātad bez tiesas sēdes, noraidīt prasību kā nepieņemamu netiek izslēgta ar faktu, ka Vispārējā tiesa agrāk ir izdevusi rīkojumu par iebildes par nepieņemamību, kas iesniegta saskaņā ar Reglamenta 130. panta 1. punktu, pievienošanu pamatlietai (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2008. gada 19. februāris, *Tokai Europe*/Komisija, C-262/07 P, nav publicēts, EU:C:2008:95, 26.–28. punkts).

21 Šajā lietā, lai gan Vispārējā tiesa ar 2020. gada 5. novembra rīkojumu bija nolēmusi Padomes iebildi par nepieņemamību apvienot ar lietas izskatīšanu pēc būtības, Vispārējā tiesa turpmāk uzskata, ka tai ir pietiekama informācija no lietas materiāliem, lai pieņemtu rīkojumu par šo iebildi.

Par prasības priekšmetu

22 Iesākumā, pirmām kārtām, ir jānorāda, ka prasītāji pakārtoti lūdz daļēji atcelt izstāšanās līgumu un Lēmumu 2020/135, "jo šajos tiesību aktos [..] automātiski un vispārīgi [..] ir nodalīti Savienības pilsoņi un Apvienotās Karalistes valstspiederīgie", un tādējādi it īpaši atcelt izstāšanās līguma preambulas sesto norādi un 9., 10. un 127. pantu (šā rīkojuma 17. punkta otrais ievilkums).

23 Šajā ziņā no visiem prasītāju procesuālajiem rakstiem izriet, ka ar savu prasību par daļēju atcelšanu viņi būtībā lūdz atcelt šā rīkojuma 22. punktā minētos tiesību aktus, jo ar šiem aktiem Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem, un it īpaši tiem, kuri ir izmantojuši savas tiesības uz brīvu pārvietošanos Savienībā un kuriem nebija atļauts balsot 2016. gada 23. jūnija referendumā, tiek atņemts viņu Savienības pilsoņu statuss un ar šo statusu saistītās tiesības.

24 Otrām kārtām, ir jānorāda, ka prasītāji lūdz pilnībā vai daļēji atcelt ne tikai Lēmumu 2020/135, bet arī pašu izstāšanās līgumu.

25 Tomēr izstāšanās līgums nav vienpusējs Savienības akts, bet gan starptautisko līgumtiesību akts, kas noslēgts starp Savienību, no vienas puses, un Apvienoto Karalisti, no otras puses.

26 Šādā gadījumā tiesiskuma kontrole, kas ir jānodrošina Savienības tiesai, attiecas uz Savienības institūciju pieņemtu aktu, kuram ir jāīsteno starptautisks līgums, nevis uz pašu līgumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 3. septembris, *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation* /Padome un Komisija, C-402/05 P un C-415/05 P, EU:C:2008:461, 286. punkts). Tomēr šī kontrole var attiekties uz šā tiesību akta likumību, ņemot vērā paša attiecīgā starptautiskā nolīguma saturu (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2018. gada 27. februāris, *Western Sahara Campaign UK*, C-266/16, EU:C:2018:118, 51. punkts).

27 Tādēļ, izskatot prasību par Savienības noslēgtu starptautisku nolīgumu, Savienības tiesa prasību pārkvalificē kā tādu, kas patiesībā ir vērsta pret lēmumu, ar kuru apstiprināta šā līguma noslēgšana (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1994. gada 9. augusts, Francija/Komisija, C-327/91, EU:C:1994:305, 13.–17. punkts).

28 Līdz ar to prasība ir jāpārkvalificē par tādu, kas ir vērsta tikai pret Lēmumu 2020/135 (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums").

Par iebildi par nepieņemamību

29 Padome apgalvo, ka prasība ir nepieņemama, jo prasītājiem nav *locus standi* attiecībā uz apstrīdēto lēmumu. Proti, pirmkārt, prasītāji neesot šā lēmuma adresāti. Otrkārt, minētais lēmums neskarot prasītājus individuāli. Treškārt, apstrīdētais lēmums, pirmām kārtām, ietverot īstenošanas pasākumus un, otrām kārtām, neesot reglamentējošs akts.

30 Prasītāji apstrīd iebildi par nepieņemamību. Viņi norāda, pirmām kārtām, ka apstrīdētais lēmums viņus skar tieši un individuāli un, otrām kārtām, ka šis lēmums ir reglamentējošs akts, kas viņus skar tieši un nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem.

31 Jāatgādina, ka saskaņā ar LESD 263. panta ceturto daļu jebkura fiziska vai juridiska persona, izpildot šā panta pirmajā un otrajā daļā minētos nosacījumus, var celt prasību atcelt triju veidu tiesību aktus, pirmkārt, aktus, kas adresēti šai personai, otrkārt, aktus, kas viņu skar tieši un individuāli, un, treškārt, reglamentējošus aktus, kas viņu skar tieši un nav saistīti ar īstenošanas pasākumiem.

32 Šajā lietā, ņemot vērā prasības daļēju pārkvalificēšanu (šā rīkojuma 28. punkts), prasītāju *locus standi* ir jāizvērtē, ņemot vērā tikai apstrīdēto lēmumu. Tomēr saskaņā ar judikatūru (šā rīkojuma 26. punkts), veicot šo izvērtējumu, ir jāņem vērā izstāšanās līguma raksturs un saturs.

33 Iesākumā ir jākonstatē, ka prasītāji nav ne apstrīdētā lēmuma, ne izstāšanās līguma adresāti. No tā izriet, ka viņiem nav tiesību celt prasību, pamatojoties uz LESD 263. panta ceturtās daļas pirmo teikuma daļu, un to viņi turklāt neapstrīd.

34 Šādos apstākļos ir jāpārbauda, vai prasītājiem ir tiesības celt prasību, pamatojoties uz vienu vai otru no gadījumiem, kas paredzēti LESD 263. panta ceturtās daļas otrajā un trešajā teikuma daļā.

Par prasītāju "locus standi" saistībā ar LESD 263. panta ceturtās daļas otro teikuma daļu

35 Jāatgādina, ka nosacījumi, proti, pirmkārt, tiešs skārums un, otrkārt, individuāls skārums, kas ir paredzēti LESD 263. panta ceturtās daļas otrajā teikuma daļā, ir kumulatīvi (skat. spriedumu, 2013. gada 3. oktobris, *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Parlaments un Padome, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 75. un 76. punkts un tajos minētā judikatūra).

36 Šīs lietas apstākļos vispirms ir jāpārbauda, vai ir izpildīts otrais nosacījums par prasītāju individuālu skārumu.

37 Šajā ziņā jāatgādina, ka no pastāvīgās judikatūras izriet, ka var atzīt, ka fizisku vai juridisku personu, kas nav adresāts, tiesību akts skar individuāli tikai tad, ja šis tiesību akts to skar noteiktu tai raksturīgu īpašu pazīmju dēļ vai tādu faktisko apstākļu dēļ, kas to atšķir no visām citām personām un tādējādi to individualizē tieši tāpat kā šāda lēmuma adresātu (spriedumi, 1963. gada 15. jūlijs, *Plaumann*/Komisija, 25/62, EU:C:1963:17, 223. lpp., un 2018. gada 13. marts, *European Union Copper Task Force*/Komisija, C-384/16 P, EU:C:2018:176, 93. punkts).

38 Līdz ar to iespēja vairāk vai mazāk precīzi noteikt to tiesību subjektu skaitu vai pat identitāti, kuriem ir piemērojams kāds pasākums, nekādā ziņā nenozīmē, ka ir jāuzskata, ka šis pasākums šos subjektus ir skāris individuāli, jo šī piemērošana tiek veikta atbilstoši objektīvai tiesiskai vai faktiskai situācijai, kas ir paredzēta attiecīgajā tiesību aktā (spriedumi, 2001. gada 22. novembris, *Antillean Rice Mills*/Padome, C-451/98, EU:C:2001:622, 52. punkts, un 2018. gada 13. marts, *European Union Copper Task Force*/Komisija, C-384/16 P, EU:C:2018:176, 94. punkts).

39 Tāpat arī apstāklis, ka normatīvam aktam var būt konkrētas sekas, kas atšķiras dažādiem tiesību subjektiem, kuriem tas ir piemērojams, atšķir šos subjektus no visām pārējām attiecīgajām personām, jo šis akts tiek piemērots saskaņā ar objektīvi noteiktu situāciju (spriedums, 2000. gada 22. februāris, *ACAV* u.c./Padome, T-138/98, EU:T:2000:45, 66. punkts, un rīkojums, 2008. gada 3. decembris, *RSA Security Ireland*/Komisija, T-227/06, EU:T:2008:547, 59. punkts).

40 Tajā pašā laikā fakts, ka norma pēc sava rakstura un piemērojamības ir vispārēja, jo tā ir piemērojama visām ieinteresētajām personām, neizslēdz to, ka tā dažas no tām var skart individuāli (spriedumi, 2006. gada 22. jūnijs, Beļģija un *Forum 187*/Komisija, C-182/03 un C-217/03, EU:C:2006:416, 58. punkts, un 2009. gada 23. aprīlis, *Sahlstedt* u.c./Komisija, C-362/06 P, EU:C:2009:243, 29. punkts).

41 Proti, ja lēmums skar personu grupu, kas ir identificēta vai identificējama akta pieņemšanas brīdī, tad, ņemot vērā šīs grupas locekļus raksturojošus kritērijus, šis akts var šīs personas skart individuāli, jo viņas ietilpst ierobežotā personu lokā. Tas tā it īpaši var būt gadījumā, ja minētais tiesību akts groza privātpersonas tiesības, kuras iegūtas pirms tā pieņemšanas (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2008. gada 13. marts, Komisija/*Infront WM*, C-125/06 P, EU:C:2008:159, 71. un 72. punkts un tajos minētā judikatūra, un 2014. gada 27. februāris, *Stichting Woonpunt* u.c./Komisija, C-132/12 P, EU:C:2014:100, 59. punkts).

42 Šajā lietā prasītāji būtībā apgalvo, ka apstrīdētais lēmums tos skar tieši un individuāli, jo ar to viņiem tiekot atņemts Savienības pilsoņu statuss un ar šo statusu saistītās tiesības, tostarp tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā un tiesības balsot un kandidēt Eiropas Parlamenta vēlēšanās un viņu dzīvesvietas dalībvalsts pašvaldību vēlēšanās.

43 Konkrētāk, lai pamatotu savu individuālo skārumu, prasītāji paskaidro, ka viņi pieder pie pirmā ierobežotā loka, ko veido Apvienotās Karalistes valstspiederīgie, kuri ir izmantojuši savas tiesības uz brīvu pārvietošanos Savienībā (2 % no "visiem Lielbritānijas iedzīvotājiem"). Turklāt viņi piederot pie vēl ierobežotāka loka, ko veido Apvienotās Karalistes valstspiederīgie, kuri arī vairāk nekā piecpadsmit gadu ir dzīvojuši ārpus Apvienotās Karalistes un kuriem līdz ar to ir bijušas liegtas tiesības balsot Apvienotās Karalistes parlamenta vēlēšanās, kā arī 2016. gada 23. jūnija referendumā saskaņā ar "15 gadu noteikumu" (*15 years rule*) (1,2 % no "Lielbritānijas iedzīvotājiem"). Šī balsstiesību atņemšana viņiem esot liegusi piedalīties balsojumos, kas ir noteicoši attiecībā uz viņu kā Savienības pilsoņu statusu.

44 Prasītāji arī paskaidro, ka ikvienu no viņiem būtiski un konkrēti ietekmē Savienības pilsoņa statusa un ar to saistīto tiesību zaudēšana. Šajā sakarā viņi norāda uz sekām, kādas viņiem radītu Savienības pilsoņu statusa un ar šo statusu saistīto tiesību zaudēšana dažādu īpašību dēļ, piemēram, šādos gadījumos:

– Otrā pasaules kara veterāns (viens prasītājs);

– ""15 gadu noteikuma" upuri" (pieci prasītāji);

– personas, kurām ir liegts balsot vai kandidēt Francijas pašvaldību vēlēšanās 2020. gadā (pieci prasītāji);

– persona, kas tiks pārcelta darbā uz Gibraltāru (viens prasītājs);

– personas, kuru privātā un ģimenes dzīve tiks aizskarta (divi prasītāji);

– personas, kuru īpašumtiesības tiks aizskartas (četri prasītāji);

– personas, kurām tiks piemērots jauns sociālo vai nodokļu atvilkums no to vecuma pensijām, ko izmaksā Apvienotā Karaliste (septiņi prasītāji);

– personas, uz kurām tiks attiecinātas jaunas formalitātes, lai ieceļotu vai uzturētos Savienības teritorijā (trīs prasītāji).

45 Iesākumā jākonstatē, ka prasītāju argumentācija, kas vērsta uz to, lai pierādītu viņu *locus standi* saskaņā ar LESD 263. panta ceturtās daļas otro teikuma daļu, ir balstīta uz pieņēmumu, ka apstrīdētais lēmums izraisītu viņu Savienības pilsoņu statusa un ar šo statusu saistīto tiesību "zaudēšanu" vai "atņemšanu".

46 Šajā ziņā, protams, ir taisnība, ka ne apstrīdētajā lēmumā, ne izstāšanās līgumā Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem netiek tieši atņemts Savienības pilsoņu statuss un ar šo statusu saistītās tiesības.

47 Tomēr no izstāšanās līguma noteikumiem un sistēmas – un it īpaši no tā preambulas sestās norādes, no tā 2. panta b)–d) punkta, 10. panta 1. punkta a)–d) apakšpunkta un no tā otrās daļas "Pilsoņu tiesības" kopumā – skaidri izriet, ka šis līgums pret Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem, tostarp tiem, kuri ir Savienības pilsoņi brīdī, kad Apvienotā Karaliste izstājas no Savienības, attiecas kā pret personām, kurām nav vai arī no šā datuma vairs nav Savienības pilsoņu statusa. Tādējādi minētajā nolīgumā nav paredzēts Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem saglabāt Savienības pilsoņu statusu un visas ar šo statusu saistītās tiesības.

48 Jāuzsver, ka neapšaubāmi Savienības pilsoņa statusa zaudēšana vai nesaglabāšana var būtiski ietekmēt dalībvalsts, kas izstājas no Savienības, pilsoņa [valstspiederīgā] tiesības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 10. decembris, *Wightman* u.c., C-621/18, EU:C:2018:999, 64. punkts). Šādas dalībvalsts valstspiederīgos, kuri ir pārcēlušies uz dzīvi citā dalībvalstī, vēl jo vairāk var ietekmēt viņu izcelsmes dalībvalsts izstāšanās no Savienības, ņemot vērā dažkārt jau sen nodibinātas saiknes gan personiskā, gan profesionālā un ekonomiskā ziņā (rīkojums, 2020. gada 16. jūnijs, *Walker* u.c./Parlaments un Padome, T-383/19, nav publicēts, EU:T:2020:269, 41. punkts).

49 Tomēr attiecībā uz nosacījumu par individuālu skārumu un saskaņā ar šā rīkojuma 37. punktā minēto judikatūru prasītājiem ir jāpamato, ka apstrīdētais lēmums, tā kā ar to viņiem tiek liegts Savienības pilsoņu statuss un ar šo statusu saistītās tiesības, viņus skar noteiktu viņiem raksturīgu īpašu pazīmju dēļ vai tādu faktisko apstākļu dēļ, kas viņus atšķir no visām citām personām un tādējādi viņus individualizē tieši tāpat kā šāda lēmuma adresātus.

50 Šajā ziņā, pirmām kārtām, nav strīda par to, ka izstāšanās līgums, it īpaši, tā kā tajā nav paredzēts Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem saglabāt Savienības pilsoņu statusu, ir piemērojams visiem šīs valsts valstspiederīgajiem un tādējādi ir vispārpiemērojams.

51 No tā izriet, ka pats apstrīdētais lēmums, ar kuru izstāšanās līgums iekļauts Savienības tiesību sistēmā, ir vispārpiemērojams akts, un tātad tas skar prasītājus viņu objektīvā Apvienotās Karalistes valstspiederīgo statusa dēļ.

52 Otrām kārtām, no apstākļiem, uz kuriem norāda prasītāji un kuri minēti šā rīkojuma 43. punktā, proti, no tā, ka viņi ietilpst tādu Apvienotās Karalistes valstspiederīgo kategorijās, kuri ir izmantojuši savas tiesības uz brīvu pārvietošanos Savienībā un dažiem no kuriem ir atņemtas tiesības balsot šīs dalībvalsts rīkotajos balsojumos, neizriet konstatējums, ka prasītāji ietilptu ierobežotā personu lokā šā rīkojuma 41. punktā minētās judikatūras izpratnē.

53 Proti, apstrīdētais lēmums, tā kā tajā Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem tiek liegts Savienības pilsoņu statuss un ar šo statusu saistītās tiesības, pirmkārt, netika pieņemts, ņemot vērā kritērijus, kas ir raksturīgi personām, kuras ietilpst konkrētās Apvienotās Karalistes valstspiederīgo kategorijās, uz ko norāda prasītāji, un, otrkārt, neatņem šīm personām iegūtās tiesības, kas būtu speciālas vai ekskluzīvas tiem, kuri ietilpst šajās kategorijās. Gluži pretēji, no šā rīkojuma 51. punktā minētā izriet, ka apgalvotais Savienības pilsoņu statusa un ar šo statusu saistīto tiesību zaudējums attiecas uz visām objektīvi noteiktām personām, proti, visiem Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem, neatkarīgi no viņu dzīvesvietas valsts (pēc analoģijas skat. rīkojumu, 2020. gada 16. jūnijs, *Walker* u.c./Parlaments un Padome, T-383/19, nav publicēts, EU:T:2020:269, 52. un 53. punkts).

54 Šādā situācijā un saskaņā ar šā rīkojuma 38. un 39. punktā minēto judikatūru apstākļi, pirmkārt, ka to personu, kuras pieder pie Apvienotās Karalistes valstspiederīgo kategorijām, uz kurām norāda prasītāji, skaitu vai pat identitāti varētu noteikt vairāk vai mazāk precīzi un, otrkārt, ka apgalvotā Savienības pilsoņu statusa un ar šo statusu saistīto tiesību zaudēšana šīs personas ietekmē vairāk nekā citus Apvienotās Karalistes valstspiederīgos, paši par sevi nav tādi, lai ar apstrīdēto lēmumu šīs personas tiktu skartas individuāli (šajā nozīmē un pēc analoģijas skat. rīkojumu, 2020. gada 16. jūnijs, *Walker* u.c./Parlaments un Padome, T-383/19, nav publicēts, EU:T:2020:269, 43., 45. un 46. punkts).

55 Trešām kārtām, ar atšķirīgajām īpašībām, uz ko personiski atsaucas katrs no prasītājiem un kas ir uzskaitītas šā rīkojuma 44. punktā, labākajā gadījumā var pierādīt konkrētas, atšķirīgas un attiecīgā gadījumā būtiskas sekas, kādas katram no viņiem var radīt Savienības pilsoņa statusa un ar šo statusu saistīto tiesību apgalvotā zaudēšana. Turpretī neviena no šīm īpašībām nepierāda, ka šā statusa un ar minēto statusu saistīto tiesību zaudēšana viņiem radītu tik īpašas un tik specifiskas sekas, ka tādējādi viņi tiktu individualizēti salīdzinājumā ar visām citām personām kā adresāti šā rīkojuma 37. punktā atgādinātās judikatūras izpratnē.

56 Ceturtām kārtām, prasītāji nav iesnieguši nevienu pierādījumu, ar ko varētu konstatēt, ka viņus individuāli skar citi apstrīdētā lēmuma aspekti, izņemot apgalvoto Savienības pilsoņa statusa un ar šo statusu saistīto tiesību zaudēšanu.

57 Šādos apstākļos ir jāatzīst, ka apstrīdētais lēmums prasītājus neskar individuāli. Līdz ar to, nepastāvot nepieciešamībai izvērtēt, vai prasītājus šis lēmums skar tieši, viņiem nav *locus standi* saistībā ar LESD 263. panta ceturtās daļas otro teikuma daļu.

Par prasītāju "locus standi" saistībā ar LESD 263. panta ceturtās daļas trešo teikuma daļu

58 Jāatgādina, ka nosacījumi attiecībā uz, pirmkārt, apstrīdētā tiesību akta normatīvo (regulatīvo) būtību, otrkārt, prasītāju tiešu skārumu un, treškārt, LESD 263. panta ceturtās daļas trešajā teikuma daļā paredzēto īstenošanas pasākumu neesamību ir kumulatīvi (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2020. gada 19. novembris, *Buxadé Villalba* u.c./Parlaments, T-32/20, nav publicēts, EU:T:2020:552, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).

59 Šīs lietas apstākļos vispirms ir jāpārbauda, vai ir izpildīts pirmais nosacījums par apstrīdētā lēmuma normatīvo raksturu.

60 Jāatgādina, ka jēdzienam "reglamentējošs akts" LESD 263. panta ceturtās daļas trešās teikuma daļas izpratnē ir šaurāks tvērums nekā jēdzienam "tiesību akts", kas izmantots LESD 263. panta ceturtās daļas pirmajā un otrajā teikuma daļā. Tādējādi šis jēdziens nevar attiekties uz visiem

vispārpiemērojamiem aktiem, bet ir attiecināms uz ierobežotāku šāda veida tiesību aktu kategoriju (spriedums, 2013. gada 3. oktobris, *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Parlaments un Padome, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 58. punkts).

61 Līdz ar to jēdziens "reglamentējošs akts", pirmkārt, attiecas uz vispārpiemērojamiem tiesību aktiem un, otrkārt, neietver leģislatīvus aktus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 3. oktobris, *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Parlaments un Padome, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 60. un 61. punkts).

62 Šajā lietā, pirmām kārtām, lietas dalībnieki pamatoti ir vienisprātis, ka apstrīdētais lēmums ir vispārpiemērojams neleģislatīvs akts.

63 Proti, pirmkārt, nav strīda par to, ka apstrīdētais lēmums ir vispārpiemērojams akts (skat. šā rīkojuma 51. punktu).

64 Otrkārt, jāatgādina, ka tiesību akts var tikt kvalificēts kā Savienības leģislatīvs akts tikai tad, ja tas ir pieņemts uz tāda Līgumu noteikuma pamata, kurā ir tieša atsauce vai nu uz parasto likumdošanas procedūru, vai īpašo likumdošanas procedūru (spriedums, 2017. gada 6. septembris, Slovākija un Ungārija/Padome, C-643/15 un C-647/15, EU:C:2017:631, 62. punkts). Šajā lietā apstrīdētais lēmums tika pieņemts, pamatojoties uz LES 50. panta 2. punktu. Taču jākonstatē, ka, lai gan šajā tiesību normā ir precizēts, ka līgumu, kurā noteikta dalībvalsts izstāšanās kārtība, Savienības vārdā noslēdz Padome ar kvalificētu balsu vairākumu, saņēmusi Eiropas Parlamenta piekrišanu, tomēr tajā nav tiešas norādes nedz par parasto likumdošanas procedūru, nedz par īpašo likumdošanas procedūru. No tā izriet, ka apstrīdēto lēmumu nevar kvalificēt kā leģislatīvu aktu.

65 Otrām kārtām, lietas dalībnieki nav vienisprātis par sekām no tā, ka apstrīdētais lēmums ir vispārpiemērojams neleģislatīvs akts. Prasītāji uzskata, ka šis lēmums var būt tikai reglamentējošs akts. Padome uzskata, ka minētais lēmums nav ne leģislatīvs akts, ne reglamentējošs akts.

66 Šajā ziņā jānorāda, ka 2013. gada 3. oktobra spriedumā *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Parlaments un Padome (C-583/11 P, EU:C:2013:625) Tiesa nav nospriedusi, ka jēdziens "reglamentējošs akts" ietver visus vispārpiemērojamus neleģislatīvus aktus.

67 Protams, jāatceras, ka vēlākā spriedumā Tiesa noraidīja interpretāciju, saskaņā ar kuru pastāv neleģislatīvi vispārpiemērojami akti, kas neietilpst jēdzienā "reglamentējošs akti" LESD 263. panta ceturtās daļas trešās teikuma daļas izpratnē. Līdz ar to Tiesa nosprieda, ka šis jēdziens attiecas uz visiem vispārpiemērojamiem aktiem, kas nav leģislatīvi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 6. novembris, *Scuola Elementare Maria Montessori*/Komisija, Komisija/*Scuola Elementare Maria Montessori* un Komisija/*Ferracci*, no C-622/16 P līdz C-624/16 P, EU:C:2018:873, 24. un 28. punkts).

68 Tomēr jānorāda, ka lietā, kurā tika pasludināts 2018. gada 6. novembra spriedums *Scuola Elementare Maria Montessori*/Komisija, Komisija/*Scuola Elementare Maria Montessori* un Komisija/*Ferracci* (no C-622/16 P līdz C-624/16 P, EU:C:2018:873), strīdīgais akts bija Komisijas lēmums, kas pieņemts valsts atbalsta jomā. Lai gan šis lēmums ir vispārpiemērojams tāpēc, ka tajā bija lemts par valstu shēmām, tomēr tam bija administratīvs raksturs un to bija pieņēmusi tikai Komisija bez Padomes un Parlamenta iesaistīšanās. Šajā kontekstā toreiz Komisijas aizstāvētajai tēzei, saskaņā ar kuru minētais lēmums ir neleģislatīvs vispārpiemērojams akts, uz

ko neattiecas jēdziens "reglamentējošs akts", nebija nekāda pamatojuma LESD 263. panta ceturtās daļas trešās teikuma daļas tekstā, izstrādāšanas vēsturē vai mērķī, kā Tiesa to ir norādījusi šā sprieduma 24.–27. punktā.

69 Turpretī Tiesai vēl nav bijis iespējas pārbaudīt, vai lēmums, ar kuru apstiprināta starptautiska nolīguma noslēgšana, un, konkrētāk, lēmums, ar ko apstiprina tāda līguma noslēgšanu, kurā noteikta dalībvalsts izstāšanās kārtība, ir jākvalificē kā reglamentējošs akts LESD 263. panta ceturtās daļas trešās teikuma daļas izpratnē.

70 Šādos apstākļos ir jāpārbauda, vai jēdziens "reglamentējošs akts" attiecas arī uz tādu lēmumu.

71 Šajā ziņā, pirmkārt, ir jānorāda, ka, tāpat kā Savienības noslēgtie starptautiskie nolīgumi, arī līgums, kurā noteikta dalībvalsts izstāšanās kārtība, ir saistošs tās iestādēm un tam ir augstāks spēks par to izdotajiem aktiem (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2015. gada 13. janvāris, Padome un Komisija/*Stichting Natuur en Milieu* un *Pesticide Action Network Europe*, C-404/12 P un C-405/12 P, EU:C:2015:5, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).

72 No šā Savienības noslēgto starptautisko nolīgumu pārākuma pār atvasināto tiesību aktiem izriet, ka izstāšanās līgums tiesību normu hierarhijā ieņem augstāku vietu nekā citi vispārpiemērojami akti – gan leģislatīvi, gan reglamentējoši.

73 No tā izriet, ka ar apstrīdēto lēmumu Savienības tiesību sistēmā ir ieviesti izstāšanās līgumā ietvertie noteikumi, kuri prevalē pār leģislatīvajiem un reglamentējošajiem aktiem un kuriem tādēļ nevar būt reglamentējoša statusa.

74 Otrkārt, ņemot vērā tā noslēgšanas procedūru, tāpat kā citus Savienības noslēgtos starptautiskos nolīgumus, izstāšanās līgumu ārēji var uzskatīt par tādu, kas ir līdzvērtīgs leģislatīvam aktam iekšēji (šajā nozīmē un pēc analoģijas skat. Atzinumu 1/15 (ES un Kanādas PDR nolīgums), 2017. gada 26. jūlijs, EU:C:2017:592, 146. punkts).

75 Proti, izstāšanās līgumu Savienības vārdā noslēdza Padome pēc Parlamenta piekrišanas saņemšanas saskaņā ar LES 50. panta 2. punktā paredzēto procedūru. Tā kā šajā procedūrā ir iesaistīta Padome un Parlaments, tā ir līdzīga LESD 289. panta 1. un 2. punktā definētajai parastajai un īpašajai likumdošanas procedūrai, kas minēta LESD 21. panta 2. un 3. punktā, 22. panta 1. un 2. punktā, 23. panta otrajā daļā, 24. panta pirmajā daļā, 25. panta otrajā daļā un 228. panta 4. punktā, uz kuru pamata abas iestādes var pieņemt noteikumus par tiesībām, kas saistītas ar Savienības pilsoņa statusu.

76 No tā izriet, ka ar apstrīdēto lēmumu Savienības tiesību sistēmā ir ieviesti izstāšanās līgumā ietvertie noteikumi, kurus, tāpat kā leģislatīvā aktā ietvertos noteikumus, raksturo īpaši augsta demokrātiskā leģitimitāte. Tieši likumdošanas aktu, kas pieņemti procedūrā, kurā ir paredzēta Padomes un Parlamenta līdzdalība, īpaši augstā leģitimitāte pamato to, ka indivīdiem nav atvieglotu iespēju celt prasību par leģislatīvu aktu atcelšanu (šajā nozīmē skat. ģenerāladvokātes J. Kokotes [*J. Kokott*] secinājumus lietā *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Parlaments un Padome, C-583/11 P, EU:C:2013:21, 38. punkts).

77 Turklāt daudzās valodu versijās LESD 263. panta ceturtās daļas trešajā teikuma daļā jēdziens "reglamentējošs akts" vairāk norāda uz izpildvaras tiesību aktiem, nevis uz likumdošanas varas tiesību aktiem (šajā nozīmē skat. ģenerāladvokātes J. Kokotes secinājumus lietā *Inuit Tapiriit*

Kanatami u.c./Parlaments un Padome, C-583/11 P, EU:C:2013:21, 41. punkts). Tādu lēmumu, ar kuru apstiprināta starptautiska nolīguma vai līguma, kurā noteikta dalībvalsts izstāšanās kārtība, noslēgšana, kāds ir apstrīdētais lēmums, nevar pielīdzināt izpildvaras tiesību aktam.

78 Treškārt, būtu nekonsekventi un paradoksāli atvieglot nosacījumus, ar kādiem indivīdi var celt prasību atcelt apstrīdēto lēmumu, to kvalificējot par reglamentējošu aktu. Proti, sekas šādam atvieglojumam būtu tādas, ka indivīdi varētu vieglāk apstrīdēt kādu tiesību normu, ja tā ir ietverta tādā starptautiskā nolīgumā kā izstāšanās līgums un pēc tam Savienības tiesību sistēmā ir ieviesta ar tādu lēmumu, kurā apstiprināta attiecīgā līguma noslēgšana, kāds ir apstrīdētais lēmums, nekā tad, ja šī pati tiesību norma ir ietverta leģislatīvā aktā ar identisku saturu, kas tiesību normu hierarhijā atrodas zemāk.

79 Ceturtkārt, no LESD 263. panta ceturtās daļas trešās teikuma daļas izstrādāšanas vēstures izriet, ka Līguma par Konstitūciju Eiropai projekta un pēc tam Lisabonas līguma projekta autoru nodoms nebija atvieglot pieņemamības nosacījumus privātpersonu prasībām, kuras celtas par lēmumiem, ar ko apstiprināta starptautiska nolīguma noslēgšana, tostarp lēmumiem, ar ko apstiprināta līguma, kurā ir noteikta dalībvalsts izstāšanās kārtība, noslēgšana. It īpaši Līguma par Konstitūciju Eiropai projekta – konkrēti, tā III-365. panta 4. punkta, kura saturs identiskā formulējumā ir pārņemts LESD 263. panta ceturtajā daļā, – sagatavošanas darbi nekādi neliecina par to, ka minētie autori būtu vēlējušies, lai šādus lēmumus kvalificē kā "reglamentējošus aktus" šo abu pantu izpratnē.

80 Šādos apstākļos jēdziens "reglamentējošs akts" LESD 263. panta ceturtās daļas trešās teikuma daļas izpratnē ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neietver lēmumu, ar ko apstiprināta starptautiska nolīguma noslēgšana, piemēram, lēmumu, ar ko apstiprina līguma, kurā noteikta dalībvalsts izstāšanās kārtība, noslēgšanu.

81 Līdz ar to apstrīdētais lēmums nav uzskatāms par reglamentējošu aktu LESD 263. panta ceturtās daļas trešās teikuma daļas izpratnē.

82 No iepriekš minētā izriet, ka, nepastāvot nepieciešamībai pārbaudīt, vai apstrīdētais lēmums prasītājus skar tieši un vai tas ir saistīts ar īstenošanas pasākumiem, prasītājiem nav *locus standi* saistībā ar LESD 263. panta ceturtās daļas trešo teikuma daļu.

83 No tā izriet, ka Padomei ir pamats apgalvot, ka prasītājiem nav *locus standi*. Līdz ar to iebilde par nepieņemamību ir jāapmierina un prasība ir jānoraida kā nepieņemama.

Par pieteikumiem par iestāšanos lietā

84 Saskaņā ar Reglamenta 142. panta 2. punktu iestāšanās zaudē savu priekšmetu, ja prasības pieteikums atzīts par nepieņemamu. Tā kā šajā lietā prasība ir noraidīta kā nepieņemama, vairs nav jālemj par Komisijas un *British in Europe* iesniegtajiem pieteikumiem par iestāšanos lietā.

Par tiesāšanās izdevumiem

85 Pirmām kārtām, atbilstoši Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājiem spriedums ir nelabvēlīgs, tiem ir jāpiespriež segt savus, kā arī atlīdzināt Padomes tiesāšanās izdevumus saskaņā ar tās prasījumiem, izņemot tos, kas ir saistīti ar pieteikumiem par iestāšanos lietā.

86 Otrām kārtām, saskaņā ar Reglamenta 144. panta 10. punktu, ja tiesvedība pamatlietā tiek izbeigta, pirms ir pieņemts lēmums par pieteikumu par iestāšanos lietā, pieteikuma par iestāšanos lietā iesniedzējs un puses paši sedz savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar pieteikumu par iestāšanos lietā. Šajā lietā prasītāji, Padome, Komisija un *British in Europe* paši sedz savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar pieteikumiem par iestāšanos lietā.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (desmitā palāta paplašinātā sastāvā)

izdod rīkojumu:

1) **Prasību noraidīt kā nepieņemamu.**

2) **Par Eiropas Komisijas un *British in Europe* pieteikumiem par iestāšanos lietā nav jālemj.**

3) ***Harry Shindler* un pārējie pielikumā minētie prasītāji sedz savus tiesāšanās izdevumus un atlīdzina Eiropas Savienības Padomes tiesāšanās izdevumus, izņemot tos, kas saistīti ar pieteikumiem par iestāšanos lietā.**

4) ***H. Shindler* un pārējie pielikumā minētie prasītāji, Padome, Komisija un *British in Europe* paši sedz savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar pieteikumiem par iestāšanos lietā.**

Luksemburgā, 2021. gada 8. jūnijā

Sekretārs
E. Coulon

Priekšsēdētājs
A. Kornezov